

ALLAH'IN HÜKMÜ İLE HÜKMETMEYENLER KİMLERDİR?

Müslümanların çoğu, ehl-i Kitap gibi kendi büyüklerine dinde hüküm sahibi, yetkili ve istikamet belirleyici şahıslar olarak bakmışlardır. Zamanla bu şahıslar, dinini öğrenmek ve yaşamak isteyen herkesin aşılması zor sığınak kalelerine dönüşmüşlerdir.

İslâm'ı tarihî süreç içerisinde gözden geçirdiğimiz zaman, Müslümanlar arasındaki kavgada ilk istismara uğrayan ve aynı zamanda ilk çözüm aracı olarak kullanılan kelimenin **إِنَّا الْحُكْمُ إِلَّا لِلَّهِ** = **Hüküm ancak Allah'ındır**^[1] lafzı olduğunu söyleyebiliriz.^[2]

Bundan sonraki dönemlerde de hep bu şiar altında Kur'ân-ı Kerim'in Mâide 44, 45 ve 47. ayetleri müslümanlar arasında hem istismar edilmiş hem de tek çözüm gibi algılanır olmuştur. Şimdi bu ayetlerin hem nasıl istismar edildiğini hem de nasıl tek çözüm gibi algılandığını anlatmaya çalışacağız. Ancak bu konunun herkes tarafından daha iyi anlaşılması için ilk önce hem Ehl-i Kitab'ın hem de Müslümanların din algılarına Kur'ân ışığında değinmek istiyoruz:

Allah'ın Kitabının insanların dinî anlayışında, yaşantısında yeterli olmadığı düşüncesi; başka kaynakların icadına, örneğin; hadislerin, şefaatçilerin ve birçok din adamlarının yardımına ihtiyaç olduğu kanaatine götürür. Bu anlayış; dinin mensupları olan Yahudi, Hristiyan ve Müslümanlara hâkim olduktan sonra onlara Allah'ın Kitabındaki öğütler ve emirler fazla belirleyici olmayabilir. Örneğin, Ehl-i Kitab'ın din konusunda kendi kitaplarına bakmadıklarını; aksine din adamlarının ne söylediklerine veya yazdıklarına baktıklarını şu ayet de desteklemektedir:

Onlara, 'Allah'ın indirdiğine ve elçisine geliniz' denildiğinde, 'Babalarımızı üzerinde bulduğumuz din bize

yeter' derler. Ataları hiçbir şey bilmiyor ve doğru yol üzerinde bulunmuyor iseler de mi?^[3]

Ayetin ifade ettiği gibi, ister Ehl-i Kitap olsun, ister müşrikler, hoşlanmadıkları ayetleri ya dinlemiyor ya da "Biz anlamayız ve bize bildiklerimiz yeter" diyorlardı. Örneğin, Yahudi din adamları kendi kavimlerine: *"bu Tevrat'ı siz anlamazsınız, siz Talmut'u [Tevrat'ın tefsiri] veya Mişna'yı^[4] okuyun"*, diyorlardı. Oysa Yahudiler ellerinde detaylı bir şekilde Tevrat dururken, *"Mişna (hadis, söz)"* ve *"Gamara (sünnet, pratik)"* başlıklarıyla kutsala fatura edilmiş rivayetleri dinlerine eklemişlerdir.^[5]

İslâm âlimlerinin Kur'ân-ı Kerim'in verdiği din adamları örneğinden ders almamaları, dinin tahrifine ve Müslümanların fırkalara bölünmelerine zemin hazırlamıştır.

İncil'e ve İsa'nın öğretilerine Hristiyan din adamlarının başı sayılan Pavlus; kendi ilavelerini, yorumlarını eklemek suretiyle Allah'ın dinini bozmayı başarmış; sonrasında oluşturulan konsillerin kararlarıyla da dinlerini tanınmaz hale getirilmiştir.^[6]

Bunun bir başka benzer örneği İslâm âleminde; Müslümanlar arasında görülmeye başlamış ancak peygamberimizin telkinleriyle engellenmiştir.^[7] Fakat sonradan bu algı yeniden geliştirilmiş ve Müslüman din adamları tarafından sistematik hale getirilmiştir.

İslâm âlimlerinin birçoğunun kendilerinden önceki Yahudi ve Hristiyan âlimlerinin hatalarından ve Kur'an-ı Kerim'in verdiği din adamları örneğinden ders almamaları; dinin kaynağını birden dörde veya beşe çıkarmalarına, dinin tahrifine ve Müslümanların fırkalara bölünmelerine zemin hazırlamıştır. Her fırkanın kendi lehlerine delil aldıkları; aslında dikkat edildiği zaman kendi aleyhlerine delil olacak nitelikte olan Nisâ suresinin 59. ayeti şöyledir:

Müminler! Allah'a itaat edin ve Elçiye itaat edin ve sizden olan emir sahiplerine de. Eğer bir şeyde anlaşmazlığa düşerseniz onu Allah'a ve Elçisine götürün. Allah'a ve âhiret gününe inanıyorsanız böyle yaparsınız. Böylesi hayırlı olur ve çok güzel sonuç verir.^[8]

Resul=Elçi kendi sözünü değil Allah'ın sözünü ulaştırıcı kişidir. Ayetten görüldüğü gibi; aranızda seçtiğiniz emir sahibine itaat emredilmektedir.^[9] Devamında; **Eğer bir şeyde anlaşmazlığa düşerseniz onu Allah'a ve Elçisine götürün.** buyurulmaktadır. *Allah'a ve Elçisine*, yâni bir tek kaynağa (Kur'an'a) götürün emri verilmekte ve üstteki itaati emredilen emir sahipleri zikredilmemektedir.^[10] Bu ayetin gereğini yapmayanlar sonraki ayetle şöyle uyarılmaktadır:

Sana indirilene ve senden önce indirilenlere inandıklarını ileri sürenleri görmedin mi? Tâğûtu/Allah'ın dışındaki emir sahiplerini inkâr etmeleri kendilerine emrolunduğu halde, onun önünde yargılanmak istiyorlar.

Hâlbuki şeytan onları büsbütün saptırmak istiyor.^[11]

Bu ayetten de anlaşıldığı üzere, Allah'ın indirdiğine inandık diyen insanların birçoğu; O'nun indirdiği dışındaki din adına kabul ettikleri şeyleri/tâğûtu'u kabullenmiş ve onun önünde muhakeme edilmelerini istemişlerdir.^[12] Bir sonraki ayette Allah'a ve Elçisine indirilene gelin denildiği zaman bu münafıkların nasıl kaçtıkları zikredilmektedir:

Onlara "Allah'ın indirdiğine ve bu Elçiye gelin!" denildiği zaman, o ikiyüzlülerin (münafıkların) senden büsbütün uzaklaştıklarını görürsün.^[13]

Dinin tek sahibi Allah olduğu için din konusunda bütün kuralları ve hükümleri sadece Allah koymuştur.^[14] Fakat zamanla insanlar her peygamber döneminden sonra Allah'ın koyduğu bu sınırı aşarak, ya peygamberlerini ya da kendilerini idare edenleri veya bilgili şahısları din konusunda yetkili görmeye başlamıştır. Tabi ki bu olumsuzlukların kökünde Allah'ın Kitabını, dinini gereği gibi algılamama ve münafıkların kurduğu tuzaklara düşme gibi problemler söz konusu olabilir.

Dolayısıyla Allah Teâlâ her dönemde insanların bu tür yanlış inançlarını, özellikle din adına uygulanan kuralları yıkmak için yeni peygamber veya Kitap göndermekle şu mesajı iletmektedir:

İçinde Allah'ın hükmünün bulunduğu Tevrat yanlarındayken, onlar nasıl oluyor da senin hakemliğine başvuruyorlar ve ondan sonra da senin (Tevrat'ta) verdiğin hükümlerden yüz çevirirler? Onlar inanmış kimseler değildir.^[15]

Bu ayetin ve bundan sonraki birkaç ayetin iniş sebebi ve konusunun ne olduğu çok açıktır. Hem tefsir hem hadis

kitaplarında farklı vecihlerle anlatılan olayın kısa muhtevası şöyledir: **Yahudiler Resûlullah'a içlerinden zina etmiş bir erkek ve bir kadın getirdiler. Resûlullah da onlara: "Kitabınızda ne buluyorsunuz?" dedi. "Yüzlerini karalarız ve eşeğe tersine bindirip dolaştırarak rezil ederiz."** dediler. Resûlullah, **"Mûsa'ya Tevrat'ı indiren Allah için söylemenizi istiyorum; Kitabınızda Tevrat'ın cezasını böyle mi buluyorsunuz?"** dedi. İçlerinden bir genc **"Hayır. Kitabımızda zinanın cezası recimdir."** dedi. Fakat biz önderlerimizden birini zina ederken yakaladığımızda bırakıyor, zayıf birini yakaladığımızda ise cezayı uyguluyorduk. Sonra zayıfların isyanı üzerine ortaklaşa böyle bir hüküm uygulamaya başladık. Resûlullah onlar hakkında Allah'ın kitabındaki hükmü verdi ve recim edildiler.^[16]

Diğer ayetlerin de bunun üzerine indiği söylenmektedir.^[17]

Kur'an'da yapılan en büyük ikazlardan biri, sonraki ayetlerde peş-peşe sıralanan tehditlerdir: **İşte onlar kâfirlerin ta kendileridir, İşte onlar zâlimlerin ta kendileridir, İşte onlar fasıkların ta kendileridir.**

Bize göre, Kur'an-ı Kerim'de konu ile ilgili anlatılmaya çalışılan meselenin özetinin şu olduğu kanaatindeyiz. Şimdi bu ayetleri peş-peşe sıralayarak okuyup anlamaya çalışalım:

İçinde hidayet ve nûr bulunan Tevrat'ı, elbette biz indirdik. Teslim olmuş nebîler, Yahudilere hükmederler; kendilerini Tanrıya adanmış din adamları, âlimler de Allah'ın kitabını korumakla görevlendirildiklerinden onunla hüküm verirlerdi ve ona şahit olurlardı. Ey Allah'ın kitabına tanık olanlar! İnsanlardan korkmayınız, benden korkun, ayetlerimi geçici bir bedelle değişmeyin! Kim Allah'ın indirdiğiyle hükmetmezse, işte onlar kâfirlerin ta kendileridir.^[18]

...Kimler Allah'ın indirdiği ile hükmetmezse işte zâlimler onlardır.^[19]

İncil ehli de Allah'ın onda indirdikleriyle hükmetsinler, Allah'ın indirdiğiyle hükmetmeyenler sapkınlardır.^[20]

Allah Teâlâ bu ayetlerde Ehl-i Kitab'ı Allah'ın Kitabı yanında olduğu halde kendi din adamları olan haham ve râhiblere uydukları ve itaat ettikleri için tekfir etmiştir. Kendilerine indirilmiş olan kitaplarına uymama nedenlerinden **"Onu biz anlamayız veya bize hitap etmiyor."** deyip, sadece din adamlarının eline bırakarak oradan ayetleri gizlemek veya yorumlamak suretiyle kendi is-

teklerine göre hüküm çıkarmaları sonucu Ehl-i Kitab'ın Allah'ın isimlendirdiği kâfirler, zâlimler, fâsıklar zümresine girdikleri ifade edilmektedir. Her ne kadar da bu ayetlerde Ehl-i Kitab'ın yaptıklarından örnek verilse de ayetin sonu genele hitap ediyor. **'Kimler Allah'ın indirdiğiyle hükmetmezse kâfirlerin ta kendileridir, Kimler Allah'ın indirdiğiyle hükmetmezse zâlimlerin ta kendileridir, Kimler Allah'ın indirdiğiyle hükmetmezse fâsıkların ta kendileridir.**

Allah Teâlâ, bu ayetlerde aynı suçu işleyenlere farklı tabirler kullansa da ayetleri bir bütün olarak değerlendirdiğimiz zaman her üç tabirin böyle bir suçu işleyene şamil edildiğini görmekteyiz.^[21]

Bu ayetlerle ilgili Taberî şunu söylemektedir: *"Bunlar o kimselerdir ki, Allah'ın kitabında indirdiğiyle hükmetmezler. Lakin onu değiştirir ve başka hükmü uygulatır. Allah'ın kitabında indirdiği açık hakikati gizlerler. Yerine bir başka hükmü gösterip onunla hüküm verirler ve başkalarını da böylece günaha sokarlar."*^[22]

Müslümanlar içerisinde birçok aşırı grupların ve Hâricilerin bu ayetleri sadece mezheplerinin ileri sürdüğü şeriatla hükmetmek gibi bir kaideye indirgemesi ve ancak siyasete alet ederek, idari işlerde şeriatın gereklerini yapanların Müslüman ve sadece onların idare ettiği ülkelerin de İslâm ülkesi; diğerlerinin ise Tâğut^[23] olduğunu iddia etmeleri, ayetleri çarpıtma ve yanlış yorumlamadan kaynaklanmaktadır.^[24] İşte bu, Allah'ın Müslümanlara şart kılmadığı bir amaç uğrunda savaşmalarına ve kaldıramayacakları sorumluluklara yönlendirmektedir.^[25]

Hâriciler, Müslümanları kendileri gibi inanmadıklarından ve başkalarına verdikleri değerden dolayı kâfir olarak görmekte, bu sebeple malı ve canı kendilerine helal olduğunu iddia etmektedirler.^[26] İçlerinden seçtikleri Emir'e biatin şart olduğuna; biat etmeyenlerin dalalet üzere olduğuna ve öldürülmelerine fetva veren ilk grup da bu gruptur. Asıl amaçları ise Allah adına bütün insanların idaresini kendi ellerine geçirmektir. Fakat bunu da unuttuyorlar ki, Yâkup aleyhisselam'ın evlatlarına müracaatında ifade edilen **"Hüküm ancak Allahın'dır"** ayetinden iddia ettikleri anlam kast edilseydi, Yusuf aleyhisselam putperestlerin merkezi sayılan ve şeriatla hiçbir ilgisi olmayan Mısırda yıllarla görev yapmazdı.

Önemli hususlardan biri de bu ayetlerin indiği dönemde, Yahudi ve Hristiyan din adamlarının dini ve şeriatı kendilerine hâkim kıldığı iddia edilmekte; ancak kendi

kitaplarında yazılı olan bu hükümleri uygulamamaları-na ve tahrif etmelerine dikkat çekilmektedir.^[27] Çünkü ayetlerde ifade edildiği üzere onlar Allah'ın Kitabındaki hükümleri kabullenmeyince onu belli şahıslara şamil ediyor veya gizliyor ya da belli amaçlar için kullanıp onlardan maddî kazançlar elde ediyorlardı. En kötüsü ise din adamları tarafından bu gibi ayetler yorumlanarak "Allah'ın bu konudaki hükmü budur." denilerek, kendilerince şeriat ve dinî kurallar uyguluyorlardı. Yâni, din adamlarının yorumları Allah adına, din adına yerine getirilmiş oluyordu. İşte Kur'ân-ı Kerîm'in ifadesiyle **Böyle yapanlar kâfirlerin, zâlimlerin, sapıkların ta kendileridir** buyurulmaktadır.^[28]

En kötüsü ise din adamları tarafından bu gibi ayetler yorumlanarak "Allah'ın bu konudaki hükmü budur." denilerek, kendilerince şeriat ve dinî kurallar uyguluyorlardı.

'Onlar, Allah'ın berisinden bilginlerini ve din adamlarını, bir de Meryem oğlu Mesih'i rabler edindiler. Oysaki hepsi ancak bir ilaha ibadet etmekle emrolunmuşlardı ki, O'ndan başka hiçbir ilah yoktur; O, onların ortak koştukları her şeyden münezzehtir.'^[29]

Bu ayeti duyan Adiy ibni Hatem, Resûlullah'ın yanında itiraza kalkışmış; "Ben de bir Hristiyanım fakat biz ahbar ve ruhbanlarımızı Rab edinmiyor ve onlara ibadet etmiyoruz." demişti. Bunun üzerine Resûlullah şöyle buyurdu: "Allah'ın haram kıldığını helal, helal kıldığını da haram kıldıklarında onların dediklerini kabul etmiyor musunuz?" Adiy ibni Hatem "Evet, kabul ediyoruz, çünkü onlar dini konularda yetkili kişilerdir." dedi. Bunun üzerine Resûlullah: "İşte bu onları Rab edinme değil de nedir?" buyurdu.^[30]

Bu hadis-i şerif, helâl ve haramın sınırlarını tespit yetkisini kendinde görenlerin, nefislerini ilâh ve Rabb yerine koyduklarını, onlara kanun koyma yetkisi tanıyanların da onları Rabler edindiklerini vurgulamaktadır.^[31]

Ehl-i Kitap, Allah'ın hükümlerini bırakarak bilginlerinin kişisel görüşlerine inandılar. Allah'ın emirleriyle onla-

rın görüşleri çatıştığında, bilginlerinin görüşlerini tercih ettiler.^[32]

Râzî tefsirinde, "Buradaki rab edinme, Yahudi ve Hristiyanların haham ve râhiblerini kâinatın ilahı olmak anlamında değil, emir ve yasaklarında tek otorite kabul edip, onlara itaatleri yönündedir." dedikten sonra ve nitekim "Müfessirlerin de çoğu bu fikirdedir." ^[33] demektedir. Sonra Râzî bu hastalığın Müslümanlara nasıl bulaştığının örneğini vermekte ve kendi hocasının Müslümanlarla ilgili şu sözünü nakletmektedir: "Fakihleri taklit eden bir topluluğu gördüm. Bâzı konularla ilgili olarak pek çok ayet okudum. Mezhep görüşleri bu ayetlere tersti. Bu ayetleri kabul etmediler ve hiç iltifat göstermediler. Şaşkın vaziyette bana başkaldırdılar. "Ecdadımız şöyle dediği halde bu ayetlerin zahiriyle nasıl amel edilir?" dediler. Artık bu hastalığın pek çok dünya ehlinin damarlarına sirayet ettiğini görürsün."^[34]

M. Abduh konu ile ilgili şunları söylüyor: "İslâm denince akla problemler, çıkmazlar ve çelişmeler geliyorsa, bunun sebebi İslâm değil Müslümanlardır. Müslümanların bu asırda Kur'ân'dan başka imamları yoktur. Ezher'de okutulan ve benzeri kitaplar var olduğu müddetçe bu ümmet ayağa kalkamaz. Ümmeti kaldıracak ruh, ilk dönemde hâkim olan Kur'ân ruhudur. Kur'ân dışında her şey; Kur'ân'ı bilmek ve yaşamak arasına konmuş engellerdir."

Kur'ân, Kutsal mesaj üzerine düşünme emrinin sadece belli bir grup insana verilmediğini göstermekte, dolayısıyla her kesimin kendi Kitab'ı üzerine düşünmesini ve rehberliği onda aramasını istemektedir.^[35] Bu sebeple Rabbimiz tarafından kendi dışında rabler edinenlere şu çağrı yapılmaktadır:

De ki: 'Ey Kitap ehli! Size göre de bize göre de doğru olan söze gelin; Allah'tan başkasına kul olmayalım. Ona bir şeyi ortak koşmayalım. Hiçbirimiz, Allah'tan önce birilerini rabler edinmesin.' Eğer yüz çevirirlerse deyin ki: 'Şahit olun, biz teslim olmuş kimseleriz.'^[36]

Rabbimizin bu çağrısı duymazlıktan geldiği zaman Allah'ın dini tek yetkiliden (Allah) çıkıp birçok yetkiliden (veliler, imamlar, emirler, ruhbanlar vs. din adamlarından) oluşan bir dine dönüşmeye başlıyor. Kendilerini Allah'ın dininin sahipleri olarak görenler Allah adına hükümler vermeye, haramlar, helaller oluşturmaya başlıyorlar. Bu gün tahrif edilmiş dinlerin geldiği son nokta budur.

Notlar

- [1] Yûsuf 12/67.
- [2] Ali (r.a.) ile Müaviye arasında olan savaşta, Müaviye tarafında olan Amr b. As Müaviye'ye şöyle diyor: "Ordunun çokluğuna fazla güvenme. Dua et ki, Ali tarafında cahil insanların sayı çok olsun." Nitekim, Müaviye yenilgiyi ta-
dınca Amr b. As'ın hilesi ile mızrakların ucuna bu ayetler takılır. Ali'nin ordusunda olan askerler "Biz, Allah'ın kitabına icabet eder ve ona yöneliriz." diyerek savaşın durmasını talep ettiler. (İbn Kesir, el-Bidaye ve'n-Nihaye, Çağrı Yay., c. 7, b. 9.)
- [3] Mâide 5/104.
- [4] Tevrat'ın yorumu hükümlerden, geleneklerden, rivayetlerden oluşur. İslâm'daki fetvalar ve hadislerin toplamı gibi. Bu konuda Tevrat'la ilgili dipnotumuzda geniş bilgi verilmiştir.
- [5] Komisyon (Özbay, Ekrem; KOÇ, Eyüp vb.), *Karşılaştırmalı Dinler Tarihi*, Ders Kitabı, MEB. Yay., İstanbul, 2010. s. 312.
- [6] 325'te toplanan İznik Konsili, İsa'nın yaratılmış olmadığını 431'de Meryem ananın Tanrı'nın anası olduğuna 451'de ise İsa'nın gerçek Tanrı olduğuna karar verilir. (Katolik Kilisesi, *Din ve Ahlak İlkeleri*, Çev: Pamir, Dominik, Türkiye Episkoposlar Konferansı adına, İstanbul, 2000, par., 465-467.)
- [7] "Biz hadis yazarken Peygamber (s.a.v.) yanımıza geldi ve yazdığınız şey nedir? dedi. Senden işittiğimiz hadisler (sözler) dedik. Peygamber Allah'ın kitabından başka kitap mı istiyorsunuz? Sizden önceki milletler Allah'ın kitabı yanında başka kitaplar yazdıkları için yoldan çetkiler." dedi. (El-Hatib, *Takyidu'l-İlm*, s. 32.)
- [8] Nisâ 4/59.
- [9] Sünni ve Şia kaynakları "Başındaki emire itaat, bana itaattir, ona isyan ise, bana isyandır. Bana isyan da Allah'a isyandır." (Buhari, Kuleyni) bir birlerine benzer fakat farklı göndermelerle kabullendikleri hadisle aslında Allah'a alternatif Tağut'lar üretmiş olmaktadır. Şia burada emir sahiplerinin kendi imamları olduğunu söylerler. Resulullah'a yapılan kayıtsız itaati imamlara da atfetmek için onlara (Kur'an'da herhangi bir delili olmayan) masumiyet vasfını vermekte ve onların makamlarını ilahi makama kadar yüceltmektedirler. (Bkz. Tabatabai, *el-Mizan*, Nisa 59. Ayetin tefsiri.)
- [10] Allah kendi hükümlerine bir aracı konulmasını asla istememektedir. Kur'an'da Peygamberin bile bu konuda nasıl uyarıldığı görülmektedir: Allah'tan başka bir hakem mi arayacağım? Hâlbuki O, Kitabı size açık olarak indirmiştir. (En'am 6/114); Bu gibi ayetler, Resul ve Nebi tanımını yanlış yapanlar açısından Nisâ suresinin 65. ayetiyle çelişir gözükabilir: Hayır! Rabbinde andolsun ki iş bildikleri gibi değil, onlar aralarında çıkan çekişmeli işlerde seni hakem yapıp sonra da senin verdiğin hükme karşı içlerinde hiçbir sıkıntı duymaksızın, tam bir teslimiyetle boyun eğmedikçe iman etmiş olamazlar. Allah'ın dinini temsil eden ve ayetlerini ileten biri (Resulullah) dışında kimse Allah adına hüküm veremez. Buna kalkışan bir anlamda kendini Resulullah yerine koymuş olmaktadır. Bilindiği gibi Resul=Elçi; Resulullah=Allah'ın elçisi demektir. Allah'ın elçisi ise kendi sözünü değil, Allah'ın sözünü ileten şahıstır. Geleneğin tersine, her insan Resul olabilir. Ancak Resulullah olması için Allah tarafından seçilmiş olması ve nebilik ünvanının verilmesi gerekmektedir. Bilindiği gibi Resulullah kendisine verilen kitap ve hikmetle hüküm vermektedir. Bu konuda daha geniş bilgi isteyenler Zeki Bayraktar'ın "Kur'an ve Sünnet Ama Hangi Sünnet" isimli eserine bakabilirler.
- [11] Nisâ 4/60.
- [12] Münafıklar ve Yahudiler sıkıştıkları bir konuda Resulullah'a şundan dolayı başvururlardı: Onlar Muhammed aleyhisselam'ın Allah'ın elçisi olduğunu biliyorlardı fakat ona teslim olmuyorlardı. Vaktiyle Yahudiler kendi kitaplarındaki hükümleri yeterli bulmayarak Allah adına katı kuralları uygulamış; Allah da kendilerine katı şeriat kuralları getirmiştir. (Bkz. Enam, 6/146.) Ancak zamanla bu kuralları uygulamak zor geldiği için yine, yeni Elçi gelip kuralları hafifletilene kadar; geçici yeni kuralları icat etmişlerdir. Çünkü çok iyi biliyorlardı ki, gelen son Elçi vasıtası ile dinin bazı kuralları hafifletilecek ve evrenselleşecekti. Bu sebeple suç işlediklerinde peygamberimize müracaat etmek suretiyle şeriat kurallarının hafifletilip hafifletilmediğini öğrenmeye çalışıyorlardı. Şöyle diyorlardı: "Muhammed'e gidin; yüz karartma ve değnek cezası verirse uyun, recm yâni taşıyarak öldürme cezası verirse kaçın." diyorlardı. Sonra bütün kâfirlerle ilgili yukarıda sunduğumuz ayetler indi. (Müstim, "Hudud, 28", had., 1700, 3/1327.)
- [13] Nisâ 4/61.
- [14] Yûnus 10/40.
- [15] Mâide 5/43.
- [16] İbn Kesir, *Tefsiru'l Kur'âni'l Azim*, thk., Seyid Muhammed Seyid, Tuzi Yay., Kahire, 2005, c. III, s. 137-138; Taberî, Ebu Cafer Muhammed İbn Cerir, *Câmiu'l-Beyân fi Tefsiri'l-Kur'an*, Dâru'l Kutubul-İlmiyye, Beyrut, 1992, c. IV, s. 589.
- [17] Bkz. İbn Kesir, age, c. III, s. 138; Resit Rıza, Muhammed Resid, Menâr Tefsiri, Çev: Temel, Ali Rıza; Erdoğan, Mehmet, Ekin Yay., İstanbul, 2012, c. VI, s. 509.
- [18] Mâide 5/44.
- [19] Mâide 5/45.
- [20] Mâide 5/47.
- [21] Bkz. *Müstim*, "Hudud, 28", had., 1700, c. III, s. 1327.
- [22] et-Taberî, age., c. IV, s. 592.
- [23] Tağut'la ilgili birinci bölümde izahat verilmiştir.
- [24] Peygamberlerin asıl amacı Tevhid'i tebliğ etmek olmuştur. Muhammed (s.a.v.) de Mekke döneminin 11 yılını tebliğle geçirmiş ve bu dönemde indirilen ayetlerin çoğunun Tevhid ve âhîret inancı ile ilgili olduğunu görmekteyiz.
- [25] Ebu Hüreyre'den rivâyete göre, Rasûlullah (s.a.v.) şöyle buyurdu: "Lâ ilâhe illallah" deyinceye kadar insanlarla savaşmakla emrolundum. Kim "Lâ ilâhe illallah" deyip iman ederse, malını ve canını benden kurtarmış olur. Ancak Allah'ın yasalarına göre yapıp yapmayacağı şeylerden dolayı hesabını Allah görecektir." (Buhârî, Zekat, 1; Tirmizî, İman, 1) Kur'an-ı Kerim'e baştan sona muhalif olan bu rivayeti kabul etmek, yeryüzünde Allah adına yeni hüküm, düzen koyucunu kabul etmek demektir. Aynı zamanda Allah yerine farkında olmadan kendilerini tağut yerine koymuş olurlar. "Kimse Allah adına hareket edemez, herkes sadece Allah'ın emri ile hareket etmeye teşvik edilir." (A. Bayındır.)
- [26] Ebu Zehra, Muhammed, *İslâm'da Siyasi, İtikadi ve Fikhi Mezhepler Tarihi*, Tercüme, Şener Abdülkadir, Hisar Yay., Beyazıt-İstanbul, t.y., s. 78.
- [27] Bkz. Bakara 2/174-177.
- [28] ...Kimi Yahûdiler sözleri yerleşik manasından kaydırır, tahrîf ederler. Derler ki; hakkınızda şu karar verilirse uyun, bu karar verilirse uymayın... (Mâide 5/41).
- [29] Tevbe 9/31.
- [30] İbn Kesir, age., c. IV, s. 144; et-Taberî, age., c. VI, s. 354; Râzî, Fahrüddin, *et-Tefsiru'l-Kebir li'l İmam el-Fahru'r-Râzî*, Daru'l-hyâi'l-Turasi'l-Arabi, Beyrut, 1420/1999, c. VI, s. 31.
- [31] Mevdudi, Mevlana Seyyid Ebu'l A'ta, (ö. 1979), *Tefhimu'l Kur'an*, Çeviren: Ünal, Ali; Muhammed Han Kayani, İnsan Yay., İstanbul 1999, c. II, s. 209.
- [32] Matta, 15/3; Ayrıca bkz., Bayraktar, Bayraktar, (Yeni bir anlayışın ışığında) *Kur'an Tefsiri*, Bayraktar Yay., İstanbul, 2008, s. 8/181; Bayraktar, kitabının aynı sayfasında Müslümanların da bir çoğunun aynı hataya düştüğünden, "Beşerin fetvasını Kur'an'ın önüne geçirdikleri"nden bahseder. Onlar âlimlerini, din adamlarını ve Peygamberleri Hz. İsa'yı Rabler edindiler. "Siz de sakın onlar gibi din bilginlerinizi (mezhep imamlarını, hadis imamlarını), din adamlarınızı (şeyhleri, cemaat liderlerini) bir de Peygamberiniz Muhammed Mustafa (a.s.)'ı rab edinmeye kalkışmayın" demek isteniyor. Yüce Rabbimiz tarafından yapılan bu uyarı halen Müslümanlar tarafından fazla önemsenmemektedir.
- [33] Râzî, age., c. VI, s. 31.
- [34] Râzî, age., c. VI, s. 31; Bkz: Abduh; Rıza, age., c. XII, s. 150.
- [35] Shehzada, Kashif Ahmed, (Dini Anlamada) *Kur'an Yeter Mi?*, Çev: Afsin Bilgili, Karachi, 1998, s. 57.
- [36] Âl-i İmrân 3/64.